

Załącznik do Uchwały Nr 186/XVI
Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 5 lipca 2004 r.

STRATEGIA
ROZWOJU
GMINY WOŹNIKI
NA LATA
2004 – 2015

SPIS TREŚCI

SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA GMINY WOŹNIKI

POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ	4
SYTUACJA SPOŁECZNO-DEMOGRAFICZNA	5
Sytuacja demograficzna	5
Stan zdrowia i warunki życia mieszkańców	6
Kultura	6
Edukacja	7
GOSPODARKA GMINY	8
Struktura przemysłowa gminy	8
Rolnictwo	8
Turystyka	9
Rynek pracy	10
Bezrobocie	11
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	12
Infrastruktura transportowa	12
Infrastruktura telekomunikacyjna	12
Infrastruktura komunalna	13
WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA	14
STAN ŚRODOWISKA NATURALNEGO	15
Zanieczyszczenie powietrza	15
Wody powierzchniowe	15
Wody w głębie	16
Hałas	16
Dewastacja gleb i krajobrazu	17
Gospodarka odpadami	17
Zasoby przyrody	18
DIAGNOZA STRATEGICZNA GMINY WOŹNIKI	
BILANS STRATEGICZNY GMINY	21
Szanse rozwoju gminy wynikające z jej otoczenia	21
Zagrożenia rozwoju gminy wynikające z jej otoczenia	22
Siły rozwoju gminy Woźniki	22
Słabości rozwoju gminy Woźniki	22
WZAJEMNE ODDZIAŁYWANIE CZYNNIKÓW WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH ROZWOJU GMINY	24

Silne oddziaływania szans pochodzących z zewnątrz i sił rozwojowych

gminy Woźniki	25
Silne oddziaływania szans pochodzących z zewnątrz i słabości rozwojowych gminy Woźniki	26
Silne oddziaływania zagrożeń pochodzących z zewnątrz i sił rozwojowych gminy Woźniki	27
Silne oddziaływania zagrożeń pochodzących z zewnątrz i słabości rozwojowych gminy Woźniki	28
ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY ROZWOJU GMINY WOŹNIKI	29
INICJATYWY STRATEGICZNE	30
POLA STRATEGICZNE I WIZJA ROZWOJU GMINY WOŹNIKI	
Zasoby ludzkie, edukacja, mobilność na rynku pracy	31
Kultura, turystyka, rekreacja, sport	32
Rozwój małej i średniej przedsiębiorczości	32
Infrastruktura ochrony środowiska	33
Transport i informacja	33
Współpraca międzynarodowa	33
WIZJA ROZWOJU GMINY WOŹNIKI	
Przyszły wizerunek gminy Woźniki	34
Powiązania gminy z otoczeniem	34
CELE GENERALNE	35
CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ GMINY	
Rozwój systemu edukacyjnego w gminie	35
Poprawa stanu zdrowia oraz bezpieczeństwa socjalnego i publicznego Mieszkańców	35
Rozbudowa oraz unowocześnienie systemu transportowego i komunikacyjnego	36
Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw	36
Poprawa jakości środowiska przyrodniczego i kulturowego w tym zwiększenie atrakcyjności terenu	36
Rozwijanie współpracy międzynarodowej	37
MONITORING I OCENA PROCESÓW REALIZACYJNYCH	38

SYTUACJA

SPOŁECZNO-GOSPODARCZA

GMINY WOŹNIKI

POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA, LUDNOŚĆ

Gmina Woźniki jest jedną z ośmiu gmin powiatu lublinieckiego położonego w północno-wschodniej części województwa śląskiego. Pod względem geograficznym gmina zlokalizowana jest na Wyżynie Śląsko – Krakowskiej w makroregionie Wyżyna Wieluńsko – Woźnicka (Próg Woźnicki i Obniżenie Liswarty i Prośny), makroregionie Wyżyna Śląska (Próg Tarnogórski) oraz makroregionie Nizina Śląska (Równina Opolska – Obniżenie Małej Panwi). Przez południowe krańce gminy przepływa rzeka Mała Panew zbierająca wody z licznych dopływów biorących początek w Progu Woźnickim.

Najwyższym wzniesieniem jest górą Grojec 365 m n.p.m., wg różnych źródeł góra w Lubszy. Z uwagi na rozbieżność w opracowaniach gdzie wysokość w/w góry podaje się 366,2 m n.p.m. lub 359,2 m n.p.m. uznaje się górę Grójec za najwyższe wzniesienie.

Gmina położona jest w odległości 50 km od Katowic, 25 km od Częstochowy i 30 km od miasta powiatowego – Lublińca.

Gmina Woźniki zajmuje powierzchnię 127 km² z czego 35,6% stanowią lasy.

Gmina liczy 9610 mieszkańców¹.

¹ Dane wg Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002

SYTUACJA SPOŁECZNO-DEMOGRAFICZNA

SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Gmina Woźniki liczy 9610 mieszkańców w tym 4774 mężczyzn i 4836 kobiet.

Na 100 mężczyzn przypada 101 kobiet. W województwie śląskim na 100 mężczyzn przypada 106 kobiet a w kraju 105.

Z ogólnej populacji 4481 osób mieszka w mieście a 5129 na wsi. Ludność wiejska stanowi 53 % ogółu ludności.

Struktura wiekowa ludności gminy według trzech grup ekonomicznych przedstawia się następująco:

- ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowi 24,5 % ludności ogółem,
- ludność w wieku produkcyjnym - 61,0 %,
- ludność w wieku poprodukcyjnym – 14,5 %.

LUDNOŚĆ W WIEKU	OGÓŁEM	KOBIETY	MĘŻCZYŻNI
przedprodukcyjnym	2 356	1 150	1 206
produkcyjnym	5 858	2 741	3 117
poprodukcyjnym	1 396	945	451

W gminie Woźniki struktura wykształcenia przedstawia się następująco:

- wśród ludności w wieku 13 lat i więcej tylko 3,6 % mieszkańców gminy Woźniki posiada wykształcenie wyższe (województwo śląskie – 8,9 %),
- 23,4 % mieszkańców posiada wykształcenie policealne i średnie (województwo śląskie – 31,7 %).
- zasadnicze wykształcenie zawodowe posiada 35,6 % (województwo śląskie 26,8 %)
- 33,2 % ludności ukończyło szkołę podstawową (w województwie śląskim – 26,4 %)

Wśród osób z wykształceniem wyższym 43 % stanowią mężczyźni a 57 % kobiety. Podobnie wśród osób z wykształceniem policealnym i średnim 41 % stanowią mężczyźni a 59 % kobiety.

Osób z wykształceniem wyższym mieszkających w mieście jest 4,7 % a na wsi 2,6 %. 24,9 % mieszkańców miasta i 22,1 % mieszkańców wsi posiada wykształcenie policealne i średnie.

Struktura wykształcenia społeczeństwa gminy Woźniki kształtuje się niekorzystnie w stosunku do struktury województwa śląskiego oraz do innych regionów Polski.

Za pozytywną tendencję ostatnich lat należy uznać spadek zainteresowania kształceniem zawodowym na rzecz szkolnictwa ogólnokształcącego, oraz podejmowanie przez coraz większą liczbę młodzieży nauki na poziomie akademickim zarówno na uczeniach dziennych jak i dla pracujących co spowoduje wzrost wskaźnika osób z wykształceniem wyższym. W ostatnich latach można także zauważyć wzrost zainteresowania osób pracujących podwyższaniem swoich kwalifikacji poprzez podejmowanie kształcenia wieczorowego zarówno na poziomie średnim jak i wyższym.

STAN ZDROWIA I WARUNKI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

Liczba osób niepełnosprawnych na terenie gminy wynosi 991, co stanowi 10,3 % ogółu ludności. Wśród osób niepełnosprawnych przeważają mężczyźni 56 %. W województwie śląskim więcej jest niepełnosprawnych kobiet - 53,1 %.

Najliczniejszą grupę niepełnosprawnych stanowią osoby w wieku produkcyjnym 55,1 %, w wieku poprodukcyjnym jest 40,0 % niepełnosprawnych a w wieku przedprodukcyjnym 4,9 %.

Na 1000 mieszkańców gminy Woźniki przypada 103 niepełnosprawnych, podczas gdy na 1000 mieszkańców województwa śląskiego 118.

Na terenie gminy działa Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej zapewniający opiekę dla ludności w 2 Ośrodkach zdrowia w Woźnikach i Kamienicy. Oprócz podstawowej opieki zdrowotnej - obejmującej gabinety lekarzy rodzinnych i pediatrii oraz stomatologii zakład zapewnia również dostęp do lekarzy specjalistów: ortopedy, dermatologa, ginekologa, profilaktyki chorób sutka. Ponadto mieszkańcy mogą korzystać z zabiegów rehabilitacyjnych.

Na terenie gminy znajduje się 1641 gospodarstw domowych, w tym 1291 jednorodzinnych, 69 dwurodzinnych i 4 trzyrodzinne i więcej. Przeciętnie w jednym mieszkaniu przebywa 3.65 osób. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosi 91.3 m² a na jedną osobę przypada 25,6 m².

97 % mieszkań wyposażone jest w wodociąg. 86,4 % mieszkań czerpie wodę z sieci wodociągowej. 86,5 % mieszkań wyposażonych jest w spłukiwane ustępy ale tylko 16,6 % odprowadza ścieki do sieci kanalizacji sanitarnej. 90,6 % mieszkań wyposażonych jest w łazienkę a 88,2 bieżącą ciepłą wodę z własnego źródła ogrzewania.

79.5 % mieszkań ogrzewanych jest z centralnego ogrzewania.

64% rodzin mieszka we własnych budynkach bądź mieszkaniach. 6,9 % rodzin mieszka w mieszkaniach wynajętych.

Na terenie gminy działają trzy przedszkola o łącznej liczbie 100 miejsc, sześć szkół podstawowych, dwa gimnazja i liceum ogólnokształcące. Szkoły są słabo wyposażone w urządzenia sportowe.

Miasto dysponuje Domem Kultury, z salą widowiskową na 250 miejsc, biblioteką publiczną z dwoma filiami. Dom Kultury nie zapewnia stałej oferty kulturalnej dla mieszkańców gminy.

Na terenie gminy istnieją dwa ośrodki zdrowia z dostępem do podstawowych usług medycznych.

KULTURA

Gmina i miasto Woźniki poszczycić się mogą bardzo bogatą przeszłością historyczną, z którą związane są liczne obiekty zabytkowe. Na terenie gminy znajduje się osiem obiektów wpisanych do rejestru zabytków. Są to: Kościół p.w. Św. Jakuba Starszego w Lubszy, Organistówka w Lubszy, Plebania w Lubszy, Kościół ewangelicki w Piasaku, Kościół parafialny p.w. Św. Katarzyny w Woźnikach, Kościół filialny p.w. Św. Walentego w Woźnikach, Stanowisko archeologiczne w Woźnikach.

W zaktualizowanej ewidencji Delegatury Śląskiego Wojewódzkiego Oddziału Służb Ochrony Zabytków w Częstochowie znajduje się 33 obiektów i są to kaplice, zabudowania dworskie, czworaki, stodoły, spichlerze, domy mieszkalne, zabudowania gospodarskie.

W gminnej ewidencji zabytków znajduje się około 100 obiektów i są to w przeważającej ilości kaplice, przydrożne krzyże, obiekty użyteczności publicznej.

Dziedzictwo kulturowe ziemi woźnickiej związane jest ściśle z kulturą Śląska, kulturą związaną z przemysłem wydobywczym, oraz oparta jest o wartości religijne.

Gmina Woźniki dysponuje bardzo skromną bazą instytucji kultury na które składają się: Dom Kultury z salą widowiskową na 250 miejsc, biblioteka Publiczną z dwoma filiami na terenie gminy – w Lubszy i Babienicy i księgozbiorem liczącym około 36 tys. woluminów.

Na terenie gminy działają dwa amatorskie zespoły ludowe z miejscowości Piasek, oraz młodzieżowa orkiestra dęta i młodzieżowy zespół wokalny przy Gminnym Ośrodku Kultury.

EDUKACJA

Baza edukacyjna gminy składa się z:

- 6 szkół podstawowych,
- 2 gimnazjów,
- 1 liceum ogólnokształcące

Wszystkie szkoły za wyjątkiem szkoły podstawowej w Kamińskich Młynach prowadzone są przez samorząd gminy. Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Kamińskich Młynach prowadzona jest przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju wsi Kamińskie Młyny.

Dane liczbowe w roku szkolnym 2003/2004 przedstawiają się następująco:

Szkoła Podstawowa w Woźnikach	258 uczniów
Szkoła Podstawowa w Psarach	210 uczniów
Szkoła Podstawowa w Kamienicy	85 uczniów
Szkoła Podstawowa w Ligocie Woźnickiej	72 uczniów
Szkoła Podstawowa w Lubszy	82 uczniów
Niepubliczna Szkoła Podstawowa w Kamińskich Młynach	16 uczniów
Razem szkoły podstawowe	723 uczniów

Gimnazjum w Woźnikach	177 uczniów
Gimnazjum w Psarach	232 uczniów
Razem gimnazja	409 uczniów

Liceum Ogólnokształcące w Psarach	101 uczniów
-----------------------------------	--------------------

W szkołach podstawowych na jedną placówkę przypada średnio 120 uczniów.

W gimnazjach na jedną placówkę przypada 204 uczniów.

Wskaźnik ilości uczniów szkół podstawowych na 1 nauczyciela w gminie kształtuje się na poziomie 10 i wykazuje znaczne zróżnicowanie w poszczególnych szkołach. Wskaźnik ten w województwie śląskim wynosi 17.

GOSPODARKA GMINY

STRUKTURA PRZEMYSŁOWA GMINY

Gmina Woźniki ma charakter typowo rolniczy. Rozwija się produkcja roślinna i zwierzęca oraz rolno-spożywcza reprezentowana przez zakłady przetwórstwa mięsnego, przetwórstwa rybnego, fermy drobiu, rozlewnia napojów. Funkcjonuje przemysł odzieżowy reprezentowany przez niewielkie zakłady odzieżowe, przemysł budowlany reprezentowany przez zakłady produkujące materiały budowlane – rury PCV, betoniarstwo, cegielnia. Wykorzystuje się gospodarczo występujące złoża gliny i pasku.

Na terenie gminy zarejestrowanych jest 180 placówek handlowych. Istnieje 135 zakładów produkcyjnych i rzemieślniczych, 180 zakładów usługowych i innych.

ROLNICTWO

Gmina ma charakter typowo rolniczy. Produkcja jest bardzo zróżnicowana. Okoliczni rolnicy zajmują się uprawą m. in. ziemniaków, buraków pastewnych, zbóż, kukurydzy, warzyw i owoców, a także hodowlą zwierząt tj. bydło, świnię, drób, strusie, konie itd.

Niektóre z gospodarstw rolnych zajmują się produkcją wyłącznie na potrzeby indywidualne, natomiast pozostałe swoje produkty sprzedają do gminnych zakładów przetwórstwa mięsnego

Dla 8,9 % ludności pracującej, praca w swoim gospodarstwie rolnym stanowi główne źródło utrzymania.

Powierzchnia gospodarstw rolnych na terenie gminy wynosi łącznie 6347,74 ha w tym 5660,59 to użytki rolne.

Na terenie gminy znajduje się 1308 gospodarstw rolnych w tym:

- o powierzchni do 1 ha	507 gospodarstw
- o powierzchni od 1 do 5 ha	577 gospodarstw
- o powierzchni od 5 do 10 ha	134 gospodarstw
- o powierzchni 10 i więcej ha	90 gospodarstw

Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego wynosi 4,85 ha. Średnia ta jest wyższa niż w województwie śląskim - 3,7 ha, natomiast niższa od średniej w kraju – 7,0 ha. Sektor rolny w gminie charakteryzuje się znacznym rozdrobnieniem. Tylko 6,9 % gospodarstw rolnych posiada powierzchnię 10 ha i więcej ha, a średnia powierzchnia tych gospodarstw wynosi 37,0 ha.

99,8 % gospodarstw rolnych to gospodarstwa indywidualne.

43,5 % gospodarstw rolnych położonych jest na terenie miasta a ich średnia powierzchnia wynosi 4,67 ha. Średnia powierzchnia gospodarstw wiejskich wynosi 5,0 ha.

Użytkowanie gruntów na terenie gminy przedstawia się następująco:

- użytki rolne	5660,59 ha	89,2 %
z czego:		
- grunty orne	4175,61 ha	65,8 %

pod zasiewami	3 416,17 ha	53,8 %
odłogi	599,70 ha	9,4 %
ugory	159,74 ha	2,5 %
- sady	20,51 ha	0,3 %
- łąki trwałe	1143,23 ha	18,0 %
- pastwiska trwałe	321,24 ha	5,1 %
- lasy i grunty leśne	364,24 ha	5,7 %
- pozostałe grunty	322,91	5,1 %

Głównie uprawianym ziemiopłodem na terenie gminy są zboża 82,6 % powierzchni zasiewów. 6,1 % powierzchni zasiewów zajmują ziemniaki, 6 % rośliny przemysłowe głównie rzepak i rzepik, 4,5 % rośliny pastewne Uprawa warzyw zajmuje 0,5 % powierzchni zasiewów.

Na terenie gminy hodowanych jest 1264 sztuk bydła, 5022 sztuk trzody chlewnej, 54 owce, 127 kóz, 62 konie, 89413 sztuk drobiu w tym 85036 drobiu kurzego, znajduje się 50 pni pszczelich.

Wyposażenie w podstawowe maszyny i urządzenia rolnicze przedstawia się następująco:

- ciągniki	527 szt.
- kombajny zbożowe	19 szt.
- kombajny ziemniaczane	3 szt.
- dojarki bańkowe	40 szt.
- konwiowe schładzarki do mleka	15 szt.
- rozsiewacze nawozów i wapna	75 szt.
- kopaczki do ziemniaków	60 szt.
- sadzarki do ziemniaków	43 szt.
- polowe opryskiwacze ciągnikowe	41 szt.

W 2002 roku 67 gospodarstw rolnych ponosiło wydatki na budowę, remont lub modernizację budynków gospodarczych, 22 na zwiększenie stada podstawowego i zmianę kierunku produkcji zwierzęcej, 17 na nowe nasadzenia i zmianę kierunku produkcji roślinnej, 10 na zalesienia. Na zakup nawozów, wapna i środki ochrony roślin ponosiło wydatki 550 gospodarstw rolnych.

W związku z wejściem Polski do Unii Europejskiej i możliwością korzystania z dopłat bezpośrednich dla rolników obserwuje się tendencję do tworzenia większych gospodarstw rolnych na zasadzie dzierżaw gruntów.

TURYSTYKA

Duże kompleksy leśne, bliskość dużych aglomeracji miejskich GOP-u i Częstochowy tworzą atrakcyjne warunki dla rozwoju funkcji rekreacyjno – wypoczynkowych.

W miejscowości Śliwa powstał w latach 70-tych duży zakładowy ośrodek wypoczynkowy z zespołem rekreacyjno – sportowym, zapleczem handlowym i zespołem szeregowych domków letniskowych, które obecnie zostały sprywatyzowane. Zaplecze ośrodka wypoczynkowego zostało także sprywatyzowane i obecnie jest nieczynne, nie pełni swojej funkcji i stopniowo ulega dewastacji.

Funkcje rekreacyjno – wypoczynkowe spełnia także w coraz większym stopniu Hotel i Zameczek mieszczący się w zabytkowym pałacyku w Czarnym Lesie. Główną formą rekreacyjną jest jednak budownictwo letniskowe skoncentrowane prócz w/w Śliwy w miejscowościach Niwy, Okrąglik, Sośnica, Dyrdy, Huta Karola i Pakuły, gdzie sumarycznie istnieje obecnie około 125 domków.

Turystyczną bazę noclegową stanowią dwa hotele: Zameczek w Czarnym Lesie oraz Hotel Orlik w Kamienicy i Zajazd za Miastem w Piasku o łącznej liczbie około 76 miejsc. Hotele dysponują salą konferencyjną, restauracjami na 300 miejsc.

Zaplecze gastronomiczne gminy stanowi pięć restauracji, dwa zajazdy, pięć barów, dwie kawiarnie.

Przez teren gminy przebiegają piesze szlaki turystyczne: niebieski im. Józefa Lompy Olesno – Woźniki, zielony Szlak Powstańców Śląskich Dobrodzień – Woźniki.

Miasto Woźniki posiada zabytkowy układ urbanistyczny z szachownicą ulic wokół prostokątnego rynku i zwartą zabudową kwartałów ulicznych, zespołem kościoła parafialnego (XVII w.) oraz zespołem cmentarza parafialnego z drewnianym kościółkiem Św. Walentego (XVII w.) leżącego na szlaku drewnianych obiektów sakralnych. Inne ważniejsze obiekty zabytkowe to kościół z przełomu XVII i XVIII w. w Lubszy, domu organistówka z przełomu XVIII i XIX w. w Lubszy, zespół dworski z XVIII w. w Czarnym Lesie, Kościół z XVIII w. w Piasku.

Przez gminę Woźniki przebiega szlak rowerowy nr 26 Kluczbork – Zawiercie przebiegająca przez miejscowości gminy: Babienia, Psary, Lubsza, Woźniki, oraz szlak nr 437 Miotek – Danków biegnąca przez miejscowości Dyrdy Piasek, Psary, Babienica.

RYNEK PRACY

Głównymi pracodawcami na terenie gminy są:

- Gminna Spółdzielnia SAMOPOMOC CHŁOPSKA Woźniki
- Zakład Przetwórstwa Mięsnego JANDAR w Woźnikach
- Zakład Przetwórstwa Mięsnego WIĘCEK w Psarach
- Zakład Przetwórstwa Rybnego SYGUL w Woźnikach
- Zakłady Odzieżowe w Woźnikach i Psarach
- Zakład Produkcyjny PLASTIMEX w Psarach
- Przedsiębiorstwo Budowlane BUDOTRANS
- Zakład Ceramiki Budowlanej w Woźnikach
- Stacje paliw Woźniki, Kamienica, Psary
- Szkoły i inne jednostki organizacyjne gminy

Na terenie gminy zarejestrowanych jest 180 placówek handlowych. Istnieje 135 zakładów produkcyjnych i rzemieślniczych, 180 zakładów usługowych i innych.

Podstawowe branże na terenie gminy to

- przetwórstwo żywności,
- handel,
- usługi,

- gastronomia,
- produkcja materiałów budowlanych

Zatrudnienie w poszczególnych sektorach przedstawia się następująco:

Struktura zatrudnienia w zakładach powyżej 5 zatrudnionych

- w produkcji	434
- handel i gastronomia	229
- edukacja	130
- budownictwo	70
- służba zdrowia	64
- rolnictwo	52
- administracja	35
- pozostałe	48

W dniu 30 kwietnia 2004 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy zgłoszonych było 9 ofert pracy z terenu gminy Woźniki.

BEZROBOCIE

Stopa bezrobocia na terenie gminy wynosi 18,3 %. Wskaźnik stopy bezrobocia na terenie miasta i wsi jest zbliżony i wynosi odpowiednio 18,8 % w mieście i 18,0 % na wsi.

Stopa bezrobocia w populacji mężczyzn wynosi 16,3 % a kobiet 21,2 %.

Najwięcej bezrobotnych jest wśród osób z wykształceniem podstawowym ukończonym i nieukończonym oraz bez wykształcenia szkolnego i wynosi 24,1 %, a najmniej wśród osób z wykształceniem wyższym 6,7 %.

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA

Miasto położone jest w odległości 6,0 od trasy przelotowej A1. Przez tereny gminy po wschodnim obrzeżu miasta planowana jest budowa autostrady A1 w relacji Ostrawa – Śląsk – Wybrzeże.

Przez tereny miasta i gminy przebiega następująca sieć dróg wojewódzkich:

- nr 789 w relacji Sośnica – Woźniki – Kozięgłowy;
- nr 905 w relacji Piasek – Boronów – Herby;
- nr 906 w relacji Piasek – Koszęcin – Lubliniec;
- nr 908 w relacji Sośnica – Lubsza – Kamienica – Częstochowa.

Sieć dróg powiatowych i lokalnych łączy miasto i gminę z przyległymi jednostkami osadniczymi i drogami wojewódzkimi.

Większość dróg jest utwardzonych jednak na terenie gminy jest jeszcze szereg ulic o nawierzchniach gruntowych.

Większość dróg powiatowych i lokalnych posiada zdewastowaną nawierzchnie w wyniku oddziaływań atmosferycznych, budowy infrastruktury podziemnej (sieć telefoniczna, wodociągi, kanalizacja deszczowa, sanitarna). Przy większości dróg są zdewastowane chodniki, lub występuje ich całkowity brak.

Istnieje także konieczność utwardzania dróg polnych stanowiących dojazdy do pól uprawnych.

Projekt budowy autostrady Północ – Południe zakłada jej przebieg przez Gminę Woźniki ze zjazdem w Ligocie Woźnickiej. Będzie to jedyny taki zjazd na odcinku Częstochowa – Pyrzowice.

Miasto było docelową stacją kolejową dla jednotorowej linii od Strzebinia, z przystankami w Psarach i Lubszy. Od kilku lat była nieczynna a obecnie jest zlikwidowana.

Gminę Woźniki, w zakresie przewozu osób, obsługują autobusy Państwowej Komunikacji Samochodowej: PKS Lubliniec, PKS Częstochowa, PKS Rybnik, PKS Myszków. Zapewnia to bezpośrednie połączenia z większymi miastami województwa Śląskiego (m. in. Tarnowskie Góry, Lubliniec, Częstochowa, Bytom, Katowice).

Ponadto gminę obsługują prywatni przewoźnicy świadczący usługi w zakresie wynajmu autobusów na wycieczki szkolne, turystyczne – krajoznawcze itp.

INFRASTRUKTURA TELEKOMUNIKACYJNA

Gmina posiada nowoczesną cyfrową łączność telefoniczną. Inwestycja zakończona w 1993 roku (1500 abonentów) – pozwala uzyskać automatyczne połączenia krajowe i międzynarodowe. Zainstalowana radiolinia i centrala automatyczna firmy „ALCATEL” umożliwia łączność na najwyższym światowym poziomie.

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA

Zaopatrzenie w wodę

Siecią wodociągową o łącznej długości 112 km i 2 266 przyłączami objęte jest miasto i przyległe tereny wiejskie i przysiółki za wyjątkiem Sulowa. Sieć wodociągowa jest zasilana z ujęć w Woźnikach o wydajności 180 m³/h, w Psarach 122 m³/h, Pakuławach 40 m³/h i Dąbrowie Małej 5 m³/h co daje ogółem 347 m³/h. Wieś Dyrdy i Sośnica zasilane są z wodociągu w oparciu o ujęcia w rejonie Miotek – Bibiela.

Sieć wodociągowa w Wodnikach wykonana jest z rur stalowych i żeliwnych a w Lubszy z rur azbesto - cementowych. Sieci te wymagają wymiany.

Z sieci wodociągowej korzysta 86,4 % mieszkań.

Kanalizacja deszczowa

Kanalizacją deszczową są objęte tereny zainwestowania miejskiego w Woźnikach z odprowadzeniem do rzeki Łany lub jej dopływów, w części przejmując także ścieki sanitarne i spełniając rolę kanałów ogólnospławnych. W pozostałych miejscowościach część ulic posiada kanały deszczowe a mianowicie Ligota Woźnicka, Psary, Babienica, Lubsza i Kamienica.

Kanalizacja Sanitarna

Na terenie gminy działa jedna oczyszczalnia ścieków o wydajności 350 m³/dobę z możliwością rozbudowy do 650 m³/d. Oczyszczalnia usytuowana jest w mieście Woźniki. Siecią kanalizacji sanitarnej o długości 12 km i 450 przykanalikami objęta jest południowo zachodnia część miasta. W Woźnikach istnieje także oczyszczalnia zakładowa przy ul. Cegielnianej, która obsługuje zakład przetwórstwa mięsnego. W pozostałej części miasta oraz na terenach wiejskich gminy funkcję kanalizacji sanitarnej spełnia istniejąca tam kanalizacja deszczowa oraz przepływające przez te miejscowości ciek wodne. Ścieki sanitarne są odprowadzane po ich częściowym oczyszczeniu w osadnikach przydomowych w większości 3 komorowych z kilkudniowym zatrzymaniem.

Zaopatrzenie w gaz i ciepło

Miasto nie posiada obecnie sieci gazowej. Część mieszkańców korzysta z butli gazowych.. Nie posiada także sieci ciepłej. Zakłady, obiekty publiczne i budynki mieszkalne ogrzewane są z kotłowni indywidualnych opalanych węglem, miałem, olejem opałowym a na terenach wiejskich część starszej zabudowy posiada jeszcze ogrzewanie piecowe.

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

Gmina Woźniki nawiązała współpracę z trzema miastami krajów sąsiadujących z polską:

Kravare w Czechach – współpraca z czeskim miasteczkiem Kravare zapoczątkowana została w 1992 roku. Polega ona na wymianie kulturalnej, i sportowej – udział czeskich zespołów artystycznych w imprezach kulturalnych i rekreacyjnych organizowanych na terenie gminy Woźniki oraz wyjazdy Woźnickich zespołów ludowych, młodzieżowych na występy do Kravare, udział obu stron w lokalnych imprezach sportowych. Współpraca pomiędzy ochotniczymi Strażami Pożarnymi. Do tradycji weszły coroczne wyjazdy mieszkańców gminy na Wielkanocne i Bożonarodzeniowe kiermasze na Zamek w Kravare. Współpraca została przypieczętowana umową o współpracy dnia 19 sierpnia 1992 r., która zakłada współpracę kulturalną i sportową, rozwój turystyki i wypoczynku, współpracę w dziedzinie oświaty, wymianę myśli i poglądów, współpracę pomiędzy stowarzyszeniami i organizacjami obu stron, konfrontowanie wyników doświadczeń związanych z konkretnymi przedsięwzięciami gospodarczymi.

Merserburg w Niemczech – współpraca nawiązana w 1995 r pomiędzy Gminą Woźniki a Rzymsko- Katolicką Parafią św. Norberta w Merseburgu. Współpraca kulturalna, wymiana młodzieży. Została nawiązana współpraca Liceum Ogólnokształcącego w Psarach z Gimnazjum w Merserburgu.,

Liskova w Słowacji – 18 czerwca 2000 roku została podpisana umowa o trójstronnej współpracy kulturalnej, sportowej, turystycznej i oświatowej pomiędzy organizacjami i stowarzyszeniami trzech stron: gminy Woźniki, Liskovej w Słowacji i Kravare w Czechach. Współpraca zaowocowała wymianą kulturalną między gminami, Liskova dzięki swoim gorącym źródłom stała się częstym celem wyjazdów turystycznych mieszkańców gminy Woźniki. Została także nawiązana bezpośrednia współpraca pomiędzy szkołami podstawowymi w Woźnikach i Liskovej.

Gmina Woźniki uczestniczy w realizacji programów Unii Europejskiej.

Od 2003 r. gmina uczestniczy w Programie Przedakcesyjnym SAPARD.

W 2003 r. gmina otrzymała w ramach programu pomoc finansową w wysokości 94.428 zł na budowę wodociągu przy ul. Obrony Narodowej w Woźnikach.

Wspólnie ze Starostwem Powiatowym w Lublińcu gmina uzyskała pomoc finansową z programu SAPARD na modernizację drogi powiatowej ul. Harcerska w Woźnikach. W efekcie zmodernizowano drogę o długości około 1.700 m.

W 2004 r. gmina podpisała umowę na pomoc finansową Programu SAPARD na:

- na budowę oczyszczalni ścieków w Psarach w wysokości 1.439.421 zł
- na budowę kanalizacji sanitarnej wraz z przykanalikami w Psarach w wysokości 790.536 zł
- na budowę kanalizacji sanitarnej wraz z przykanalikami w Psarach i Babienicy w wysokości 896.794 zł

STAN ŚRODOWISKA NATURALNEGO

ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA

Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego na terenie gminy są emitery zlokalizowane poza granicami gminy- w Miasteczku Śląskim, Tarnowskich Górach, Kaletach oraz na terenie Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego. Lokalnie źródłem emisji gazowej i pyłowej są paleniska gospodarstw domowych i kotłowni zakładów produkcyjno- usługowych. Na terenie gminy stosowane jest ogrzewanie olejowe (mało ekonomiczne) oraz ogrzewanie groszkiem lub miałem w piecach ekologicznych. W ogromnej większości nadal jednak stosuje się ogrzewanie węglowe. Ze względu na niewielką ilość pojemników na odpady plastikowe oraz brak świadomości ekologicznej mieszkańców w gminie w dużej ilości odpady tego rodzaju są spalane w prywatnych domostwach powodując zanieczyszczenie powietrza zwłaszcza przy niekorzystnych warunkach atmosferycznych.

Gmina Woźniki znajduje się w zasięgu oddziaływania metali ciężkich w pyłe opadającym pochodzącym z Huty Cynku w Miasteczku Śląskim (ołów, kadm, cynk) oraz z zakładów przemysłowych w Tarnowskich Górach (cynk) ².

Zgodnie z wynikami badań wykonanych przez WSSE w Częstochowie zanieczyszczenie powietrza obrazują następujące wskaźniki:

- Wielkość opadu pyłu w Woźnikach (jedyne na terenie gminy punkt pomiarowy) – 83,6 g/m²/r co stanowiło 41,8 % wartości dopuszczalnej. Na przełomie lat wielkość opadu pyłu wskazuje na tendencję spadkową.
- Opad ołowiu w 1996 roku – na terenie gminy poniżej 50 mg/m²/r przy normie 100 mg/m²/r.
- Opad kadmu w 1996 roku – 1 mg/m²/r przy normie 10 mg/m²/r.
- Opad cynku w 1996 roku – na terenach położonych na południe od miejscowości Sośnica, Dyrdy, Woźniki i Gniadów opad cynku wynosił 100-250 mg/m²/r. Natomiast na terenach położonych na północ od ww. miejscowości, poniżej 100 mg/m²/r.

Zawartość ołowiu, kadmu i cynku w powietrzu ulega zmniejszaniu na przełomie lat jednak w znacznie mniejszym stopniu niż opad pyłu.

Wartości charakteryzujące stopień zanieczyszczenia powietrza (opad cynku, ołowiu, kadmu, cynku, opad pyłu) pochodzą z 1996 r, są to jednak jedyne dane jakie udało się uzyskać, gdyż w późniejszym czasie badań opadu metali ciężkich i pyłu nie przeprowadzono.

Dodatkowym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza jest komunikacja. Duże natężenie ruchu na trasie Lubliniec – Woźniki i Tarnowskie Góry – Woźniki powoduje emisję spalin do powietrza oraz stanowi źródło hałasu.

WODY POWIERZCHNIOWE

Pod względem hydrograficznym gmina Woźniki leży w dorzeczu rzeki Warty. Sieć rzeczna na terenie gminy jest dobrze rozwinięta i stanowią ją w środkowej i południowej części rzeka Mała Panew wraz z dopływami (Babieniczka, Ligocki Potok, Łana ze źródłami w progu

² Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Woźniki, Ocena stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego, Częstochowa, marzec 2000.

Woźnickim), a w północnej części rzeka Kamieniczka oraz górny odcinek rzeki Liswarty, która bierze początek na terenie gminy. Linia grzbietową progu Woźnickiego przebiega główny dział wodny gminy II-go rzędu, który oddziela dorzecze rzeki Warty od dorzecza Małej Panwi. Lokalnie przez teren gminy przebiegają działy wodne III-go rzędu.

Na obszarze gminy nie ma zbiorników wód powierzchniowych, oprócz niewielkich oczek wodnych znajdujących się na terenie lasów państwowych oraz zalanych wodą glinianek w miejscowości Woźniki, (jezioro Widawa, staw Babienia).

Stopień zanieczyszczenia rzeki Małej Panwi jest znaczny. Zgodnie z klasyfikacją pełną na całej długości rzeki stan wody w rzece klasyfikuje się na wodę ponad normatywnie zanieczyszczoną lub na odcinku od źródeł do miejscowości Brusiek wodę III klasy czystości. Klasyfikacja bakteriologiczna nie odbiega od klasyfikacji ogólnej. Pod względem ilości związków biogennych wody Małej Panwi w większości stanowią wody III klasy czystości lub non. W porównaniu z poprzednimi latami stan wody w rzece Mała Panew poprawił się na odcinku początkowym (od źródła do miejscowości Brusiek) pod względem bakteriologicznym, z wód pozaklasowych na wodę III klasy czystości oraz pod względem fizykochemicznym z wody poziomu klasy III na wodę II klasy czystości.

Na terenie gminy początek bierze rzeka Liswarta. Na całej długości w 2001 roku, podobnie jak rok wcześniej rzeka prowadziła wody III klasy czystości, o czym zadecydowała bakteriologia.

Według klasyfikacji na podstawie poszczególnych oznaczeń fizykochemicznych wody w początkowym odcinku rzeki Liswarty pod względem zawartości tlenu, związków mineralnych i metali ciężkich stanowią wody I klasy czystości. Ze względu na ilość naniesionej zawiesiny wody te stanowią III klasę czystości, natomiast ze względu na BZT₅, ChZT i utlenialność – II klasę czystości.

Brak punktów kontrolno – pomiarowych na pozostałych ciekach (rzeka Kamieniczka oraz dopływy rzeki Mała Panew) uniemożliwia pełną ocenę stanu zanieczyszczenia wód płynących na całym obszarze gminy.

WODY WGLĘBNE

Największe znaczenie mają wody wglębne związane z utworami triasu środkowego i dolnego o dobrej jakości. Są one intensywnie eksploatowane przez ujęcie w Bibieli i Woźnikach. Część gospodarstw korzysta jeszcze poprzez studnie kopane z utworów czwartorzędowych podatnych na zanieczyszczenia. Potencjalnymi źródłami zanieczyszczenia w głównej mierze jest:

- postępująca urbanizacja, duży stopień zwodociągowania a brak kanalizacji sanitarnej,
- zanieczyszczenia pyłowe i gazowe poprzez ich kumulację w glebie,
- zanieczyszczenie komunikacyjne

HAŁAS

Gmina Woźniki nie jest w dużym stopniu uprzemysłowiona, więc względy przemysłowe nie mają wpływu na wzrost natężenia hałasem. Podstawowym źródłem hałasu na obszarze gminy Woźniki jest ruch drogowy.

DEWASTACJA GLEB I KRAJOBRAZU

Dewastacja gleb i krajobrazu wiąże się z eksploatacją złóż surowców mineralnych: żwirów (Babienica), piasków ze żwirem (Ligota Woźnicka, Babienica, Kamienica, Kamieńskie Młyny), piasków (Niwy, Drogobycza), wapieni (Lubsza, Woźniki), iłów (Czarny Las, Woźniki). Na terenie gminy Woźniki znajduje się 15 punktów występowania surowców, z czego w 8 eksploatacja została zaniechana, w 4 z pozostałych 7 eksploatuje się kruszywo naturalne (piasek, żwir, piasek ze żwirem, w dwóch wapienie i w jednej ily).

10 z 15 zarejestrowanych wyrobisk poeksploatacyjnych przeznaczonych jest do rekultywacji. Stanowią one nieczynne odkrywki, zarośnięte i często wykorzystywane przez ludność jako miejsce składowanie nieczystości - stłuczki szklanej, ceramicznej, tworzyw sztucznych, i śmieci (tzw. „dzikie wysypiska śmieci”) (Miejscowości Niwy, Babienica, Lubsza, Ligota Woźnicka i Woźniki).

Na terenie gminy znajdują się trzy złoża zarejestrowane zaliczane do złóż niekolizyjnych, przeznaczonych do eksploatacji:

- złoża surowca ceramiki budowlanej „Woźniki” eksploatowane przez Zakłady Ceramiki Budowlanej w Woźnikach.
- złoża kruszywa naturalnego (piasek + żwir) „Kamienica Śląska I, II, III” gospodarowane, częściowo zrehabilitowane.
- zagospodarowane złoża Babienica (żwiry liasowe, ily kajpru (utwory towarzyszące).

Z badań zanieczyszczeń i zasobności gleb przeprowadzonych przez stację Rolniczo – Chemiczną w Gliwicach wynika, że:

- gleby za wyjątkiem 1 próbki na 20 przebadanych stanowisk nie są skażone metalami ciężkimi i nadają się do wszelkich upraw rolniczych i ogrodniczych,
- rejon większego skażenia kadmem, cynkiem i ołowiem obejmuje tereny byłego PGR-u przy trasie z Woźnik do Ligoty Woźnickiej.

GOSPODARKA ODPADAMI

Odpady komunalne

Odpady stałe są zbierane do kontenerów i pojemników, a następnie wywożone przez firmy świadczące usługi w zakresie gospodarowania odpadami i składowane na składowiskach odpadów poza terenem gminy (składowisko Częstochowa – Sobuczyna, składowisko Pyskowice). Zakład Usług Komunalnych „KOMBUD” Psary w 2003 roku zebrał z terenu gminy 706 t odpadów komunalnych, natomiast firma RETHMANN – MPGK SP. z o.o. Tarnowskie Góry 140 t odpadów komunalnych.

Na terenie gminy nie występuje czynne składowisko odpadów, znajduje się natomiast składowisko niefunkcjonujące. Składowisko to nie posiadało zabezpieczenia ani podłoża, ani ścian i nie miało prowadzonego monitoringu, w związku z czym zostało zamknięte.

W 2002 r. z terenu gminy Woźniki pozyskano w selektywnej zbiórce 15,50 Mg/rok odpadów, w tym szkła – 13,90 Mg/rok i tworzyw sztucznych w ilości – 1,60 Mg/rok.³ Selektywną zbiórkę odpadów komunalnych z terenu gminy prowadzi jednak tylko firma RETHMANN – MPGK Sp. z o.o. Tarnowskie Góry. Odpady w postaci szkła i plastiku

³ Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego. Załączniki, Katowice 2003.

zbierane są w pojemnikach 2,5 m³. Okresowo prowadzi się zbiórkę makulatury i złomu przez młodzież szkolną. Natomiast pozostałe odpady nieselekcionowane z pojemników umieszczonych na prywatnych posesjach, są zbierane przez Zakład Usług Komunalnych „KOMBUD” w Psarach i firmę RETHMANN – MP GK Sp. z o.o. Tarnowskie Góry.

Odpady niebezpieczne i inne niż niebezpieczne.

Na terenie Gminy Woźniki funkcjonują Zakłady Mięsne „Jandar” Sp. z o.o., które wytwarzają odpady niebezpieczne w ilości 0,6005 Mg/rok (dane z 2002r. Starostwo Powiatowe w Lublińcu). Do odpadów tych należą baterie i akumulatory ołowiowe (0,600 Mg/ rok) i zużyte urządzenia zawierające niebezpieczne elementy (0,005 Mg/rok). Zakład ten posiada decyzję zatwierdzającą program gospodarki odpadami niebezpiecznymi, gdyż rocznie produkuje powyżej 0,1 tony odpadów niebezpiecznych (Dz. U. 2001r.,nr 62, poz.628, Art. 17).

ZASOBY PRZYRODY

O walorach środowiska przyrodniczego na terenie gminy Woźniki decyduje w szczególności położenie gminy w dolinach rzek Mała Panew, Kamieniczka, Potok Ligocki, Babieniczka i Łany oraz położenie gminy w granicach (na granicy) Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą”. Ponadto gmina charakteryzuje się obecnością terenów cennych pod względem różnorodności gatunkowej roślin torfowych i bagiennych oraz stanowisk roślin rzadkich i chronionych. Dodatkowym atutem jest położenie gminy na terenie triasowego kompleksu wodonośnego, który spełnia kryteria Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP). Na terenie gminy znajduje się część Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą”, co wiąże się z zakazem lokalizacji na tym terenie inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi.⁴

Na terenie Gminy Woźniki znajdują się lasy państwowe (4 097 ha) i niepaństwowe (444 ha), które łącznie obejmują powierzchnię 4 541 ha (1996r.). Lesistość obszaru w stosunku do ogólnej powierzchni gminy wynosi 35,6 %.

Lasy państwowe znajdują się na terenie Nadleśnictwa Koszęcin – obręb Boronów i Zielona oraz Nadleśnictwa Świerklaniec – obręb Brynica. Lasy te położone są na pograniczu dwóch krain przyrodniczo – leśnych VI-ej krainy Małopolskiej (6-tej dzielnicy Woźnicko – Wieluńskiej) i V-ej Krainy Śląskiej (5-tej dzielnicy –Równiny Opolskiej).

Na terenach lasów znajdują się w dużej różnorodności typy siedliskowe z dominacją boru mieszanego świeżego i boru świeżego. Ponadto na terenie gminy występują lasy wilgotne, bory bagienne, bory wilgotne, olsy i olsy jesionowe. Wśród panujących drzewostanów gatunkiem dominującym jest sosna, która zajmuje ok. 85-90 % ogólnej powierzchni zalesionej. Drugim obok sosny gatunkiem wyróżniającym się jest świerk, który zajmuje powierzchnię ok. 4,5 % ogólnej powierzchni zalesionej oraz brzoza, i dąb (4% powierzchni) oraz w mniejszej ilości buk, modrzew, jodła i osika.

Występujące na terenie gminy lasy znajdują się pod wpływem emitowanych gazów i pyłów z terenów uprzemysłowionych i stanowią kompleksy leśne w II strefie (średnich) zagrożeń (Nadleśnictwo Koszęcin-obręb Zielona, Nadleśnictwo Świerklaniec –obręb Brynica) oraz lasy w I strefie uszkodzeń (fragment kompleksów leśnych w Nadleśnictwie Koszęcin-obręb Boronów). Lasy znajdujące się w Gminie stanowią naturalny filtr ochronny zapobiegający przedostawaniu się zanieczyszczeń na teren gminy pochodzących z Miasteczka Śląskiego, Tarnowskich Gór, Kalet i Śląska.

⁴ Ustawa o Ochronie Przyrody, tekst jednolity z dnia 16 października 1991 r. (Art.26a pkt1).

Obszary objęte ochroną na terenie gminy stanowią:

Rezerwat przyrody „Góra Grojec” objęty ochroną prawną na mocy Zarządzenia MOŚZNiL z dnia 31 października 1996 r. MP nr 67 z dnia 19 listopada 1996r.

Park Krajobrazowy „Lasy nad Górną Liswartą” (Rozporządzenie nr 28/98 Wojewody Częstochowskiego z dnia 21 grudnia 1998 r.) oraz Obwieszczenie Wojewody Śląskiego z dnia 15 marca 1999 r. (DZ.U. Województwa Śląskiego nr 8/99).

Na obszarze miasta i gminy Woźniki znajdują się również liczne pomniki przyrody w postaci pojedynczych obiektów i grup drzew. Należą do nich:

Dąb szypułkowy w Nadleśnictwie Koszęcin, obręb Zielona, w Leśnictwie Dyrdy;

Buk pospolity j. w.;

Klon pospolity w miejscowości Czarny Las, Park Podworski;

Grupa 3 dębów szypułkowych w Nadleśnictwie Koszęcin, obręb Zielona, Leśnictwo Dyrdy.

Ponadto ochronie podlegają lasy grupy I-szej na terenie Nadleśnictwa Koszęcin oraz gleby II, III a i IIIb klasy bonitacji gruntów ornych, II, III klasy bonitacji użytków zielonych i gleby organiczne.

Na terenie gminy znajdują się obszary cenne przyrodniczo, które wymagają ochrony prawnej. Należą do nich:

Torfowisko „Woźnickie Bagno” o powierzchni 20 ha, położone na zachód od Woźnik na terenie leśnictwa Woźniki. Teren ten jest bogaty w płaty roślinności torfowiskowej i bagienniej (rosiczka okrągłolistna, przygielka biała, bagno zwyczajne, żurawina błotna).

Śródleśne torfowisko „Bagno Bruch” o powierzchni 40 ha, położone w kompleksie leśnym należącym do Nadleśnictwa Świerklaniec - obręb Miotek. Teren ten bogaty jest w roślinność torfowiskową i bagienną, które należą do zespołu przygielki białej. W otoczeniu torfowisk znajdują się płaty śródładowego boru wilgotnego oraz kontynentalnego boru bagiennego z udziałem bagna zwyczajnego i borówki bagienniej.

Eutroficzne torfowisko źródłiskowe „Torfowisko pod Grojcem” o powierzchni 10 arów w sąsiedztwie rezerwatu „Góra Grojec”. Występuje tutaj rzadki w Polsce zespół *Caricetum davallianae* z udziałem turzycy *Davalla*, rozwijające się na wapiennym podłożu przesiąkniętym wodami eutroficznymi o odczynie zasadowym.

Polana śródleśna „Pełnikowa łąka pod Lubszy” znajdująca się na terenie Nadleśnictwa Koszęcin, w leśnictwie Dyrdy. Na terenie tym znajdują się łąki z udziałem trzęślicy modrej oraz chronione gatunki roślin takie jak: pełnik europejski, kosaciec syberyjski, goryczka wąskolistna, mieczyk dachówkowaty, storczyk szerokolistny.

Dolina rzeki Mała Panew.

Park Krajobrazowy „Lasy nad Górną Liswartą”⁵

Tylko część Gminy Woźniki wchodzi w obręb Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą”. Tereny leżące na obszarze Parku to las mieszany w okolicach miejscowości Mzyki, gdzie początek bierze rzeka Liswarta. Większą część gminy obejmuje otulina Parku (miejscowości: Niwy, Okrąglik, cz. Kamienicy, cz. Lubszy, cz. Babienicy i Psar). Na terenie otuliny zlokalizowany jest Rezerwat Przyrody – Góra Grojec, o powierzchni ok. 17 ha, wyniesiona 363,4 m n.p.m., wyizolowane wzgórze wapienne, na którym znajduje się chroniony starodrzew lasu mieszanego. Na tym terenie znajduje się również wielogatunkowy

⁵ www.zpk.com.pl

las mieszany (starodrzew) z przewagą buka, jaworu, dębu i domieszką drzew iglastych, takich jak sosna, świerk, jodła oraz stanowiska takich roślin chronionych jak:

lilia złotogłów

storczyk szerokolistny

widłak goździsty.

W odległości ok. 30 m na północ od Góry Grojec na powierzchni 0,10 ha, zlokalizowane jest „Torfowisko pod Grojcem” – obszar o podłożu wapiennym, gdzie wśród istniejącej roślinności występuje turzyca Davalle.

Również w obrębie otuliny Parku na terenie Gminy Woźniki znajdują się ciekawe obiekty i miejsca, które warto zwiedzić:

Widawa, Okraglik, Niwy – miejscowości letniskowe wśród lasów,

Kamienica – jezioro Widawa, kaplica przy skrzyżowaniu do Kamieńskich Młynów, przy drodze powiatowej Kamienica – Babienia.

Psary – rezerwat przyrody na Górze Grojec.

DIAGNOZA

STRATEGICZNA

GMINY WOŹNIKI

BILANS STRATEGICZNY GMINY

SZANSE I ZAGROŻENIA ROZWOJU GMINY WOŹNIKI

SZANSE ROZWOJU GMINY WYNIKAJACE Z JEJ OTOCZENIA

- O1. Włączenie województwa śląskiego w budowane transeuropejskie i globalne systemy transportowe i telekomunikacyjne oraz przyspieszenie budowy przechodzących przez jego obszar dróg tranzytowych wraz z centrami logistycznymi, w tym przechodzącej przez gminę Woźniki trasę północ-południe.
- O2. Realizacja unijnych programów strukturalnych w tym Zintegrowanego Programu Rozwoju Regionalnego, umożliwiających absorpcję środków pomocowych z Unii Europejskiej.
- O3. Wzrost znaczenia międzynarodowej współpracy regionów w procesie integracji europejskiej.
- O4. Wzrastająca konkurencyjność gospodarki polskiej wynikająca ze zwiększonej absorpcji środków pomocowych z Unii Europejskiej.
- O5. Zapowiedziana zmiana polityki ekologicznej państwa uwzględniająca regionalne różnice stanów zagrożeń ekologicznych.
- O6. Programy wspierania rozwoju sektora małych i średnich przedsiębiorstw oraz tworzenie nowych miejsc pracy.
- O7. Bliskie sąsiedztwo z Górnośląskim Okręgiem Przemysłowym o dużym skupisku ludności jako potencjalnych usługobiorców oferty turystycznej i rekreacyjnej gminy.

- O8. Objęcie terenu gminy Wojewódzkim Programem Rozwoju Tras Rowerowych „Rowerem po Śląsku”.
- O9. Objęcie terenu gminy Programem Ochrony Zabytkowych Drewnianych Obiektów Sakralnych

ZAGROŻENIA ROZWOJU GMINY WYNIKAJĄCE Z JEJ OTOCZENIA

- T1. Zahamowanie procesu decentralizacji państwa, brak wystarczających środków finansowych na realizację polityk rozwojowych przez samorządy.
- T2. Opóźnienia w realizacji programu budowy autostrad w tym trasy północ – południe.
- T3. Wysoka pozycja konkurencyjna sąsiednich gmin zwłaszcza uprzemysłowionego Śląska między innymi w dziedzinie pozyskiwania środków pomocowych na programy ochrony środowiska, przeciwdziałania bezrobociu itp.
- T4. Zanieczyszczenie powietrza z emiterów rozmieszczonych w sąsiednich gminach położonych na terenie Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego.

SIŁY ROZWOJU GMINY WOŹNIKI

- S1. Bogaty potencjał turystyczno – rekreacyjny gminy tworzony przez walory przyrodnicze i kulturowe gminy. Duże kompleksy leśne, bogata historia i związane z nią obiekty dziedzictwa kulturowego. Dobra baza gastronomiczno-noclegowa
- S2. Położenie gminy w pobliżu uczęszczanych szlaków komunikacyjnych – droga międzynarodowa A1, w pobliżu Międzynarodowego Portu Lotniczego „Katowice” w Pyrzowicach, oraz na trasie planowanej autostrady północ – południe.
- S3. Duże poczucie tożsamości kulturowej, wielowiekowe tradycje pracowitości i zaangażowania w życie społeczne społeczności lokalnych.
- S4. Wzrost presji społecznej na poprawę jakości środowiska wynikającej z rosnącej świadomości ekologicznej oraz zwiększenie nakładów na tworzenie infrastruktury ochrony środowiska.
- S5. Dobre położenie gminy z uwagi na przebiegające trasy pielgrzymkowe i bliskie sąsiedztwo centrum pielgrzymkowego Częstochowy
- S6. Dobrze uzbrojone tereny pod inwestycje dla małych i średnich przedsiębiorstw.

SŁABOŚCI ROZWOJU GMINY WOŹNIKI

- W1. Braki w infrastrukturze ochrony środowiska, nieuporządkowana gospodarka wodno ściekowa na znacznym obszarze gminy, oraz niedostatecznie rozwinięta gospodarka odpadami, zanieczyszczanie powietrza przez powszechnie stosowane węglowe systemy ogrzewania mieszkań oraz słaba świadomość ekologiczna społeczeństwa.

- W2. Utrzymywanie się wysokiego udziału ludności o niskim poziomie wykształcenia i kwalifikacji zawodowych.
- W3. Braki w infrastrukturze turystyczno – rekreacyjnej. Brak gospodarstw agroturystycznych i taniej bazy noclegowej oraz zaplecza sprzętowego.
- W4. Rozdrobniona sieć szkół podstawowych.
- W5. Ubożenie ludności gminy powodujące poszerzanie się środowisk społecznych wyłączonych z procesów rozwojowych, marginalizacje grup społeczno-zawodowych, poszerzanie się zjawisk przestępczości i patologii społecznych
- W6. Słaby rozwój sektora małych i średnich przedsiębiorstw.
- W7. Rozdrobniony sektor rolny.
- W8. Zły stan techniczny dróg. Zwiększenie natężenia ruchu i brak obwodnic.
- W9. Słaba oferta kulturalna skierowana dla młodzieży
- W10. Brak aktualnego planu zagospodarowania przestrzennego.

WZAJEMNE ODDZIAŁYWANIE CZYNNIKÓW WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH ROZWOJU GMINY

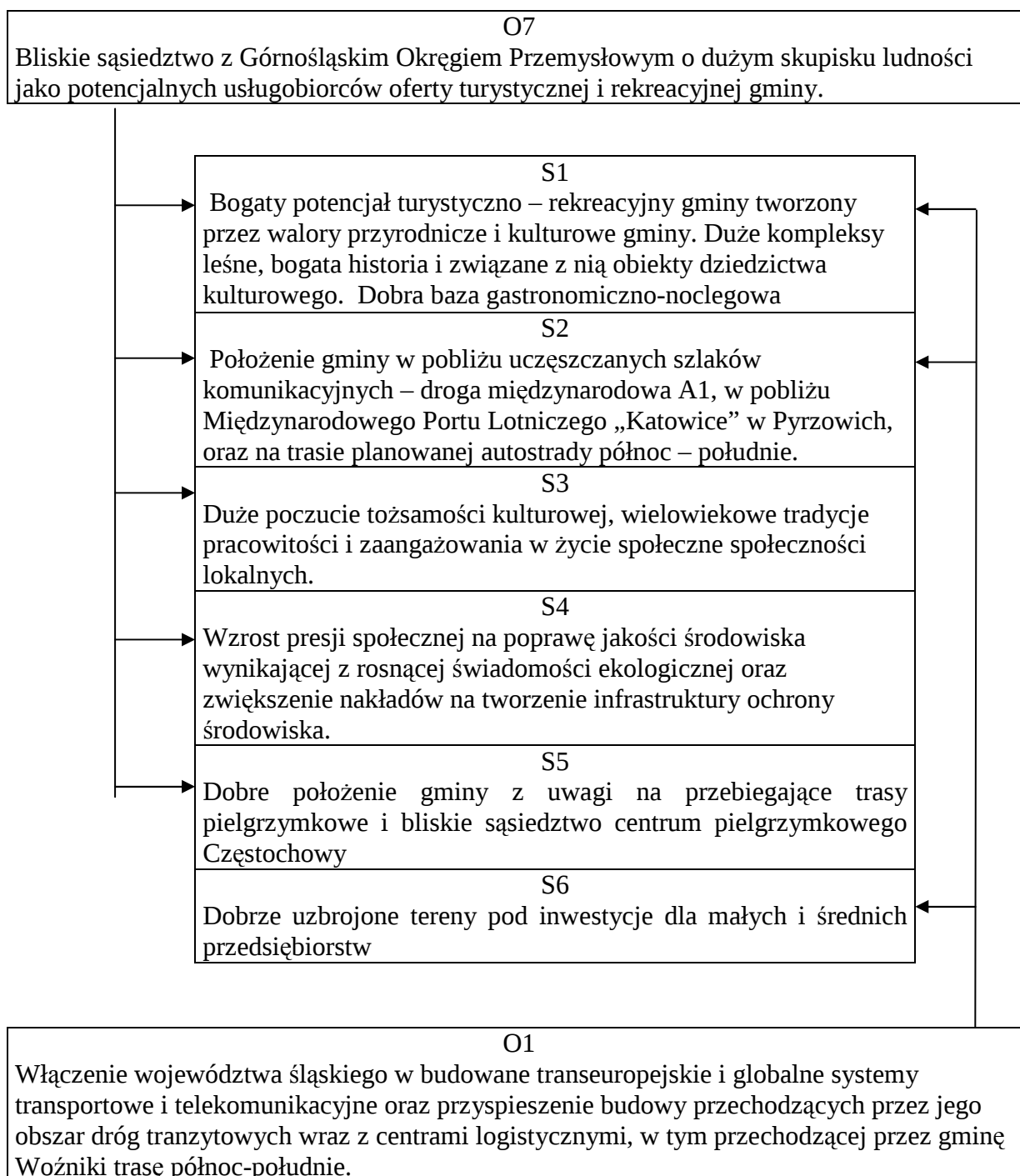
Podstawą określenia silnych oddziaływań zewnętrznych i wewnętrznych czynników rozwoju gminy Woźniki jest przeprowadzona analiza SWOT/TOWS. Zakłada ona rozpoznanie grupy najistotniejszych czynników sytuacyjnych poprzez udzielenie odpowiedzi na cztery podstawowe pytania:

- Czy i w jakim stopniu szanse pochodzące z otoczenia gminy wzmacniają wykorzystanie jej sił wewnętrznych?
- Czy i jakim stopniu szanse pochodzące z otoczenia gminy pozwalają na ograniczenie negatywnego oddziaływania słabości wewnętrznych na rozwój gminy?
- Czy i w jakim stopniu zagrożenia pochodzące z otoczenia osłabiają możliwości wykorzystania jego sił wewnętrznych?
- Czy i w jakim stopniu zagrożenia pochodzące z otoczenia potęgują negatywne oddziaływanie słabości wewnętrznych na rozwój gminy?

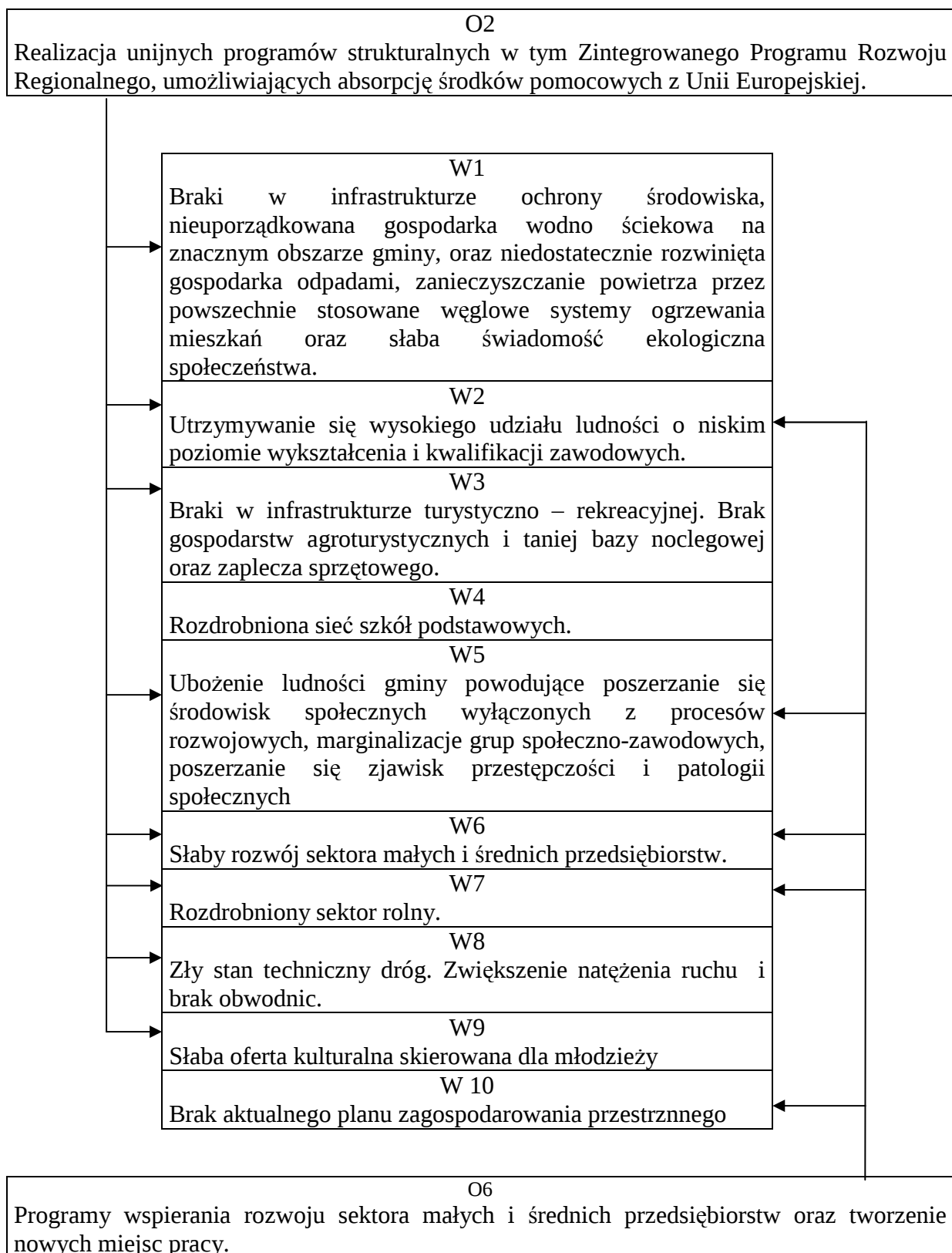
Przeprowadzona analiza SWOT/TOWS pozwoliła na rozpoznanie i określenie:

- problemów rozwoju gminy Woźniki,
- pól strategicznych rozwoju gminy,
- inicjatyw strategicznych rozwoju gminy.

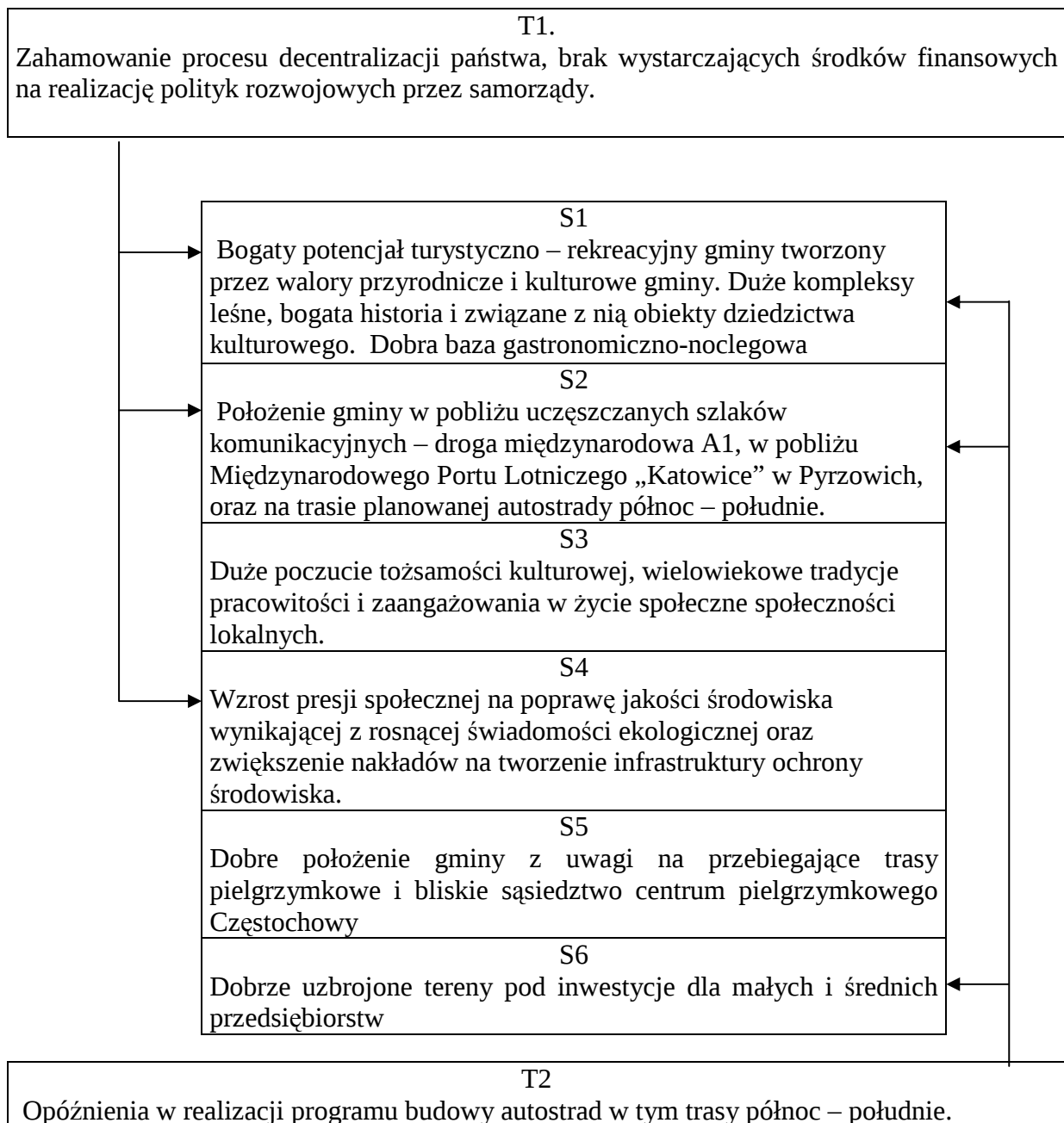
**SILNE WZAJEMNE ODDZIAŁYWANIA SZANS POCHODZĄCYCH Z ZEWNĄTRZ I SIŁ
ROZWOJOWYCH GMINY WOŹNIKI**

SILNE WZAJEMNE ODDZIAŁYWANIA SZANS POCHODZĄCYCH Z OTOCZENIA I SŁABOŚCI ROZWOJOWYCH GMINY WOŹNIKI

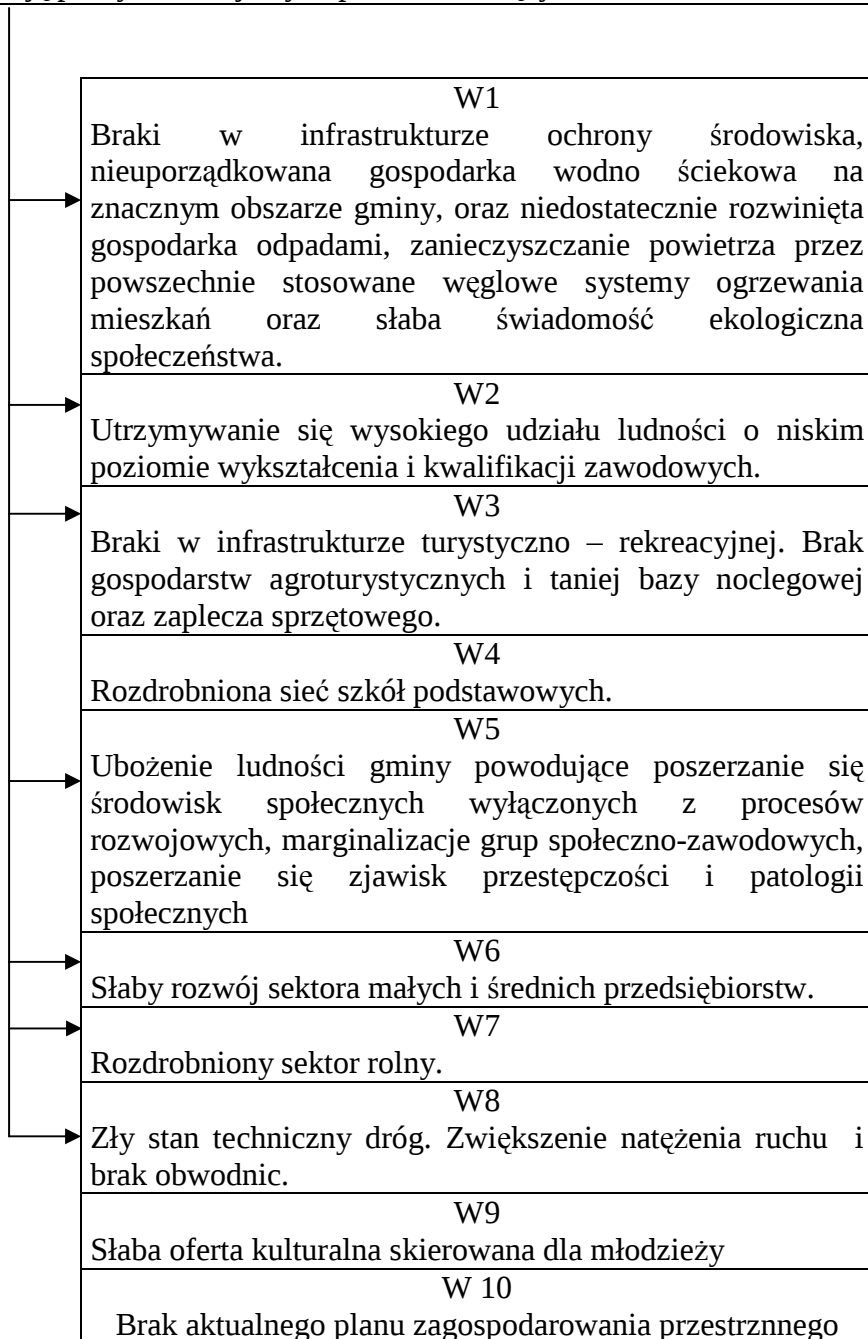
SILNE WZAJEMNE ODDZIAŁYWANIA ZAGROŻEŃ POCHODZĄCYCH Z OTOCZENIA I SIŁ ROZWOJOWYCH GMINY WOŹNIKI

SILNE WZAJEMNE ODDZIAŁYWANIA ZAGROŻEŃ POCHODZĄCYCH Z OTOCZENIA I SŁABOŚCI ROZWOJOWYCH GMINY WOŹNIKI

T1.

Zahamowanie procesu decentralizacji państwa, brak wystarczających środków finansowych na realizację polityk rozwojowych przez samorządy.

ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY ROZWOJU GMINY WOŹNIKI

Dokonana diagnoza strategiczna pozwala na sformułowanie i zlokalizowanie obszarów występowania problemów stwarzających bariery rozwoju gminy:

1. Gmina Woźniki pomimo swoich walorów przyrodniczych sprzyjających rozwojowi turystyki i agroturystyki posiada bardzo słabo rozwiniętą infrastrukturę turystyczną, słabe zaplecze tanich noclegów i całkowity brak gospodarstw agroturystycznych, bardzo słaba działalność promocyjna gminy jako atrakcyjnego turystycznie terenu.
2. Miasto i gmina posiada rozbudowaną sieć dróg lokalnych i powiatowych o bardzo złym stanie technicznym. Niewielka ilość oraz zły stan istniejących chodników i mała długość wydzielonych pasów rowerowych powoduje duże zagrożenie bezpieczeństwa kierowców, rowerzystów i pieszych.
3. Gmina Woźniki jest w prawie 100 % zwodociągowana, jednak sieci wodociągowe mieście Woźniki wymagają wymiany ze względu na dużą awaryjność, powodującą straty wody oraz wysokie koszty eksploatacji. W miejscowości Lubsza sieć wodociągowa wykonana jest z rur azbestowo – cementowych, co zagraża bezpieczeństwu zdrowotnemu mieszkańców. W wodzie wydobywanej z ujęcia wody w Woźnikach występuje przekroczenie związków żelaza, ma to także negatywny wpływ na bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańców.
4. Na przeważającym terenie gminy nie jest uregulowana gospodarka ściekowa. ścieki odprowadzane są do nieuszczelnionych zbiorników bezodpływowych, do przepływających przez gminę cieków wodnych. Dochodzi do degradacji środowiska naturalnego poprzez zanieczyszczanie gleby i wód powierzchniowych.
5. Gmina nie posiada sieci ciepłej. Budynki w większości ogrzewane są z kotłowni opalanych węglem lub miałem – niewielka ilość posiada ogrzewanie ekologiczne.
6. Na terenie brak jest przedsiębiorstw tworzących nowe miejsca pracy. Rozwojowi przedsiębiorczości nie sprzyja słaba infrastruktura drogowa i ochrony środowiska.
7. Problemem gminy jest niski poziom wykształcenia mieszkańców. Osoby z niższym wykształceniem będą miały coraz większe problemy ze znalezieniem pracy.
8. Rozdrobnione szkolnictwo podstawowe powoduje zwiększone koszty i jednocześnie wpływa na ograniczenie finansowania dodatkowych zajęć dla młodzieży.
9. Brak aktualnego planu zagospodarowania przestrzennego powoduje ograniczenia w zakresie przeznaczania gruntów na inwestycje i budownictwo mieszkaniowe.

INICJATYWY STRATEGICZNE

Do rozwiązań problemów rozwoju gminy Woźniki należy podjąć następujące typy pożądaných działań – inicjatyw strategicznych. Są one podstawą wyboru priorytetów, celów i kierunków strategicznych.

INICJATYWA I

Wewnętrzna mobilizacja oparta o potencjał kulturowy, przyrodniczy, społeczny i gospodarczy prowadząca do wzrostu konkurencyjności gospodarczej i turystycznej gminy.

INICJATYWA II

Osiąganie korzyści płynących z integracji europejskiej i położenia gminy w pobliżu istniejących i planowanych sieci komunikacyjnych i międzynarodowego lotniska oraz dobrego położenia gminy z uwagi na przebiegające trasy pielgrzymkowe i bliskie sąsiedztwo centrum pielgrzymkowego Częstochowy

INICJATYWA III

Promowanie postaw przedsiębiorczości i aktywności mieszkańców w celu przyspieszenia rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości, restrukturyzacji rozdrobnionego rolnictwa oraz złagodzenia negatywnych skutków społecznych transformacji – bezrobocia, wykluczenia społecznego.

Inicjatywa I nastawiona jest na podnoszenie poziomu rozwoju gminy i wykorzystanie uwarunkowań kulturowych, przyrodniczych i społecznych do utworzenia konkurencyjnego do sąsiednich gmin sektora turystyczno rekreacyjnego.

Inicjatywa II ma na celu wykorzystanie szans jakie daje integracja europejska oraz położenie gminy i uzyskanie efektów w takich dziedzinach jak:

- rozbudowa i modernizacja systemu transportowego gminy,
- napływ kapitału i inwestorów zewnętrznych,
- zwiększenie ruchu turystycznego,
- poprawa warunków życia mieszkańców głównie dzięki uzyskaniu efektu poprawy stanu środowiska naturalnego.

Inicjatywa III ma służyć tworzeniu nowych firm, podnoszeniu wykształcenia i reorientacji zawodowej, oraz zatrzymaniu procesów takich jak powiększanie się liczby osób przebywających na długotrwałym bezrobociu i zagrożonych wykluczeniem z rynku pracy, zwiększanie się ubóstwa i patologii społecznej.

POLA STRATEGICZNE I WIZJA ROZWOJU GMINY WOŹNIKI

U podstaw budowy strategii rozwoju gminy leżą następujące pola strategiczne:

1. Zasoby ludzkie, edukacja, mobilność na rynku pracy
2. Kultura, turystyka, rekreacja i sport
3. Rozwój małej i średniej przedsiębiorczości
4. Infrastruktura ochrony środowiska
5. Transport, informacja
6. Współpraca międzynarodowa

ZASOBY LUDZKIE, EDUKACJA, MOBILNOŚĆ NA RYNKU PRACY.

Stworzenie systemu edukacyjnego opartego na zreformowanej sieci szkół uwzględniającego nie tylko podstawowy zakres nauczania ale rozwijanie dodatkowych zainteresowań i umiejętności. Modernizacja istniejącej bazy oraz budowa nowych obiektów sportowych – sale i hale gimnastyczne zapewniających właściwy rozwój fizyczny młodzieży.

Szczególnie istotne jest stworzenie możliwości dla młodzieży w zakresie edukacji informatycznej i językowej w celu wyrównania szans w dalszym kształceniu. Fundamentalne znaczenie ma również stworzenie bazy oraz programów dla edukacji kulturowej dzieci i młodzieży wyrabiających potrzebę uczestnictwa w kulturze, dających szansę na rozwijanie uzdolnień. Zakłada się także wyposażenie szkół w komputery oraz pomoce naukowe jak

również sprzęt sportowy dla uczniów. Rozwój ma na celu zapewnienie optymalnych warunków w zdobywaniu wiedzy, a także poprawę warunków pracy nauczycieli i pracowników szkół.

Szczególnie istotne jest ukierunkowywanie bezrobotnych przez organizację szkoleń i kursów przekwalifikujących

KULTURA, TURYSTYKA, REKREACJA, SPORT

Szczegółnej uwagi wymaga dbałość o bogactwo kulturowe gminy, które tworzą charakterystyczne zabytki zarówno architektury sakralnej jak i mieszkalnej, układy architektoniczne oraz kompozycje krajobrazowe.

Wzmocnienie atrakcyjności regionu poprzez promowanie kultury gminy, charakterystycznej dla gminy tradycji ludowej oraz dziedzictwa historycznego. Utrwalanie poczucia tożsamości lokalnej poprzez wspieranie aktywności środowisk twórczości amatorskiej.

Bazą działań powyższych będzie Dom Kultury i Biblioteki. Dekapitalizacja obiektów, w których one się znajdują wymaga wzrostu nakładów na inwestycje i remonty. Zakłada się kontynuowanie tradycji Dożynek Gminnych, Pleneru Malarskiego, Ogólnopolskiego Festiwalu Piosenki Dziecięcej i Młodzieżowej oraz innych odbywających się już imprez

Gmina będzie rozszerzać zbiory zgromadzone w Miejskiej Bibliotece Publicznej oraz w jej filiach.

Zakłada się na perspektywę utrzymanie istniejących obiektów i obiektów szkolnych dla organizacji życia i imprez kulturalnych na terenach wiejskich.

Osiągnięcie wysokiej atrakcyjności turystycznej jest uzależnione od modernizacji infrastruktury turystycznej i promocji gminy i rozbudowy sieci ścieżek rowerowych. Gmina planuje budowę tras rowerowych, które ułatwią przemieszczanie się rowerzystów zapewniając im równocześnie bezpieczeństwo. Trasy te będą przebiegać przez malownicze tereny gminy z uwzględnieniem najciekawszych obiektów architektonicznych.

Budowa tras rowerowych i autostrady wiąże się z powiększeniem bazy noclegowej i zaplecza gastronomicznego.

Gmina powinna również podjąć działania mające na celu stworzenie bazy rekreacyjno-sportowej poprzez modernizację istniejących i budowę nowych obiektów sportowych.

ROZWÓJ MAŁEJ I ŚREDNIEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Gmina powinna podjąć działania w celu stworzenia warunków sprzyjających rozwojowi małej i średniej przedsiębiorczości, która w największym stopniu przyczynia się do wzrostu zatrudnienia. Gmina powinna przygotować plan zagospodarowania przestrzennego, rozwijać infrastrukturę techniczną oraz wspierać szkolenia w zakresie promowania przedsiębiorczości.

Rozwój rolnictwa będzie kierowany w stronę wymogów unijnych. Po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej rozwój rolnictwa przyspieszą dopłaty do infrastruktury rolnictwa i jego otoczenia.

INFRASTRUKTURA OCHRONY ŚRODOWISKA

W Gminie Woźniki koniecznością jest budowa oraz unowocześnianie infrastruktury środowiska na całym jej obszarze. W zakresie gospodarki wodnej konieczne jest zapewnianie odpowiedniej ilości i jakości wody pitnej oraz zbieranie, oczyszczanie i zrzut ścieków.

Gmina powinna podjąć działania w zakresie wymiany części wodociągów, budowy stacji uzdatniania wody oraz dobudowy brakujących odcinków sieci wodociągowej.

W zakresie oczyszczania ścieków istotne jest kontynuowanie budowy sieci kanalizacyjnych i oczyszczalni - dla zabudowy rozproszonej należy rozpatrzyć możliwość budowy przydomowych oczyszczalni ścieków.

Dla zwiększenia skuteczności gospodarki odpadami stałymi konieczne jest prowadzenie działań w celu maksymalnego zaopatrzenia w pojemniki na odpadki poszczególnych nieruchomości oraz podejmowanie działań w celu zwiększenia recyklingu i segregacji odpadów.

Gmina powinna podjąć działania na rzecz eliminacji emisji niskiej. Oraz wspierać działania w zakresie zmiany paliwa do ogrzewania. Wskazane byłoby rozważenie możliwości włączenia gminy do sieci paliwa gazowego.

TRANSPORT, INFORMACJA

Pilnej zmiany w systemie transportowym wymaga:

- zatrzymanie procesów degradacji majątku drogowego
- poprawa stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego
- usprawnienie powiązań dla ruchu tranzytowego w tym budowa obwodnic
- rozbudowa sieci dróg na terenie gminy
- wprowadzenie rozwiązania drogowego dla zjazdu z autostrady Północ – Południe z ominięciem centrum miasta
- rozbudowa sieci chodników i ciągów rowerowo-piesznych wzdłuż istniejących dróg

Zadanie te mają na celu zwiększenie bezpieczeństwa ruchu zarówno pieszych, rowerzystów jak i kierujących pojazdami silnikowymi.

W dziedzinie informacji Gmina powinna dążyć do rozwoju informacyjnego społeczeństwa poprzez edukację informacyjną w szkołach.

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

Istotnej zmiany na polu współpracy z Czechami, Słowakami i Niemcami wymaga rozbudowa dziedzin i form. Współpraca powinna rozwijać wspólne przedsięwzięcia różnego typu – infrastrukturalne, ekologiczne, edukacyjne, sportowe, kulturalne. Gmina planuje dalszą współpracę z zaprzyjaźnionymi miastami w Czechach, Niemczech i na Słowacji. W tym zakresie planowane są wymiany uczniów oraz czynny udział gości zagranicznych w imprezach kulturalnych odbywających się na terenie gminy

WIZJA ROZWOJU GMINY WOŹNIKI

Na wizję rozwoju Gminy Woźniki składają się:

- przyszły wizerunek Gminy
- powiązania Gminy z otoczeniem

PRZYSZŁY WIZERUNEK GMINY WOŹNIKI

Gmina Woźniki aby być w przyszłości silną i nowoczesną powinna stać się:

- obszarem o dobrze rozwiniętym systemie kształcenia na poziomie podstawowym, gimnazjalnym i średnim o dobrze zorganizowanym przestrzennie systemie szkół
- obszarem ludzi zdrowych, czystym we wszystkich wymiarach środowiska naturalnego i kompletnej infrastrukturze ochrony środowiska . W gminie powinna wzrastać świadomość ekologiczna mieszkańców i inwestorów
- obszarem o dobrze zorganizowanej i dobrej jakości sieci dróg będącej podstawą rozwijającej się drobnej przedsiębiorczości.
- obszarem posiadającym dobrą bazę turystyczną o dużej sieci ścieżek rowerowych i będącym atrakcyjnym miejscem wypoczynku dla ludności uprzemysłowionego Śląska z bogatą ofertą kulturalną i rekreacyjno - sportową
- obszarem o dynamicznie rozwijającym się rolnictwie i przetwórstwie rolno-spożywczym

POWIĄZANIA GMINY Z OTOCZENIEM

Powiązanie Gminy Woźniki z otoczeniem jest oparte na atrakcyjności położenia geograficznego i ukształtowania się w dziejach historycznych przez jego obszar szlaków handlowych. Cechą szczególną położenia jest bliskość dużych aglomeracji miejskich (Katowice, Częstochowa, Bytom, Tarnowskie Góry) ważnych szlaków komunikacyjnych (autostrada Północ – Południe, droga A1, trasy komunikacyjne Lubliniec- Kielce) oraz międzynarodowego lotniska w Pyrzowicach. Gmina jest i pozostanie obszarem przebiegu tras pielgrzymkowych do Sanktuarium na Jasnej Górze oraz szlaków rowerowych i pieszych.

CELE GENERALNE:

1. Poprawa jakości życia mieszkańców
2. Wzrost potencjału kulturalnego, ekonomicznego – przedsiębiorczości, oraz wykorzystanie walorów turystycznych.

CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ GMINY:

Dla osiągnięcia celów generalnych i wizji rozwoju konieczna jest koncentracja działań na poszczególnych dziedzinach, które są podstawą kształtowania celów strategicznych:

- A Rozwój systemu edukacyjnego w Gminie
- B. Poprawa stanu zdrowia oraz bezpieczeństwa socjalnego i publicznego mieszkańców
- C. Rozbudowa oraz unowocześnienie systemu transportowego i komunikacyjnego
- D. Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw
- E. Poprawa jakości środowiska przyrodniczego i kulturowego w tym zwiększania atrakcyjności terenu
- F. Rozwijanie współpracy międzynarodowej

ROZWÓJ SYSTEMU EDUKACYJNEGO W GMINIE

- A1. Poprawa standardu istniejącej infrastruktury i wyposażenia szkół
- A 2. Stworzenie możliwości kształcenia w zakresie edukacji informatycznej i językowej
- A 3. Stworzenie bazy i programów dla edukacji kulturowej dzieci i młodzieży
- A 4. Rozwijanie dodatkowych zainteresowań i umiejętności
- A 5. Modernizacja i budowa nowych obiektów sportowych

POPRAWA STANU ZDROWIA ORAZ BEZPIECZEŃSTWA SOCJALNEGO I PUBLICZNEGO MIESZKAŃCÓW:

- B1. Dobudowa brakujących odcinków sieci wodociągowej
- B2. Wymiana istniejących zużytych odcinków sieci wodociągowej
- B3. Budowa stacji uzdatniania wody
- B4. Budowa oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacji sanitarnej
- B5. Zróżnicowanie i poprawa oferty oraz stworzenie warunków do rozwoju sportu i rekreacji w tym:
 - renowacja i utworzenie szlaków pieszych
 - poprawa standardu istniejącej bazy sportowej i rekreacyjnej
 - stworzenie zróżnicowanej jakościowo oferty spędzania czasu wolnego
 - wspieranie budowy rekreacyjnych tras rowerowych
 - zwiększanie ilości obiektów sportowych
- B6. Zbudowanie zintegrowanego systemu pomocy społecznej w tym:
 - monitorowanie zjawisk wykluczenia marginalizacji i patologii społecznej
 - stworzenie sieci współpracy pomiędzy różnymi instytucjami
 - zmiana formy i efektywności świadczenia pomocy społecznej

- podejmowanie i wspieranie działań mających na celu rozwój usług opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi

B7. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców w tym:

- promocja zdrowia i zdrowego trybu życia
- promocja profilaktyki zdrowotnej
- promowanie zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego
- poprawa w zakresie jakości świadczonych usług zdrowotnych
- podwyższenie standardów ośrodków zdrowia

B8. Poprawa warunków mieszkaniowych.

ROZBUDOWA ORAZ UNOWOCZEŚNIENIE SYSTEMU TRANSPORTOWEGO I KOMUNIKACYJNEGO:

C1. Usprawnienie powiązań dla ruchu tranzytowego w tym budowa obwodnic

C2. Poprawa stanu technicznego istniejącej sieci dróg

C3. Rozbudowa sieci dróg i rozwiązań komunikacyjnych w tym min :

- budowa nowych odcinków dróg uzupełniających istniejącą sieć
- budowa bezpiecznych skrzyżowań na istniejącej sieci dróg
- wprowadzenie rozwiązania drogowego dla zjazdu z autostrady Północ- Południe z ominięciem centrum miasta

C4. Rozbudowa sieci chodników i ciągów rowerowo-piesznych wzdłuż istniejących dróg.

C5. Poprawa stanu bezpieczeństwa na drogach

C6. Uzupełnienie istniejącej i budowa nowych odcinków sieci kanalizacji deszczowej

ROZWÓJ MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW

D1. Wprowadzenie aktualnego planu zagospodarowania przestrzennego

D2. Tworzenie infrastruktury technicznej dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw

D3. Wspieranie szkoleń w zakresie promowania przedsiębiorczości oraz różnorodnych form doradztwa

D4. Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Gminy w tym:

- poprawa stanu technicznego sieci i dostępu do źródeł energii i mediów
- pozyskiwanie kapitału i przyciąganie firm do Gminy

D5. Wspieranie działań na rzecz rozwoju sektora rolnego

POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KULTUROWEGO W TYM ZWIĘKSZANIA ATRAKCYJNOŚCI TERENU

E1. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej Gminy w tym:

- wspieranie rozbudowy infrastruktury turystycznej
- promocja turystyczna Gminy w kraju i zagranicą
- tworzenie centrów sportowo – rekreacyjnych
- wspieranie rozwoju agroturystyki

E2. Zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w kulturze w tym:

- poprawienie stanu bazy materialnej Bibliotek i Domu Kultury
- dbałość o kulturę regionalną gminy

- wzbogacanie oferty kulturalnej dla mieszkańców gminy

E3. Dbłość o dziedzictwo kulturowe Gminy , które tworzą charakterystyczne zabytki zarówno architektury sakralnej jak i mieszkalnej oraz układu architektonicznego w tym między innymi:

- rewaloryzacja zabytkowej zabudowy
- odnawianie obiektów zabytkowych
- prowadzenie prac konserwatorskich zabytków

E4. Promowanie historii, tradycji oraz dziedzictwa Gminy

E5. Wspieranie aktywności środowisk twórczości amatorskiej

E6. Zachowanie bioróżnorodności form przyrodniczych

E7. Wymiana części wodociągów , budowa stacji uzdatniania wody, dobudowa brakujących odcinków.

E8. Kontynuowanie budowy sieci kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków.

E9. Prowadzenie działań w celu maksymalnego zaopatrzenia mieszkańców w pojemniki na odpady stałe.

E10. Podejmowanie działań w celu zwiększenia recyklingu i segregacji odpadów

E11. Podejmowanie działań na rzecz eliminacji niskiej emisji – wspierania działań w zakresie zmiany paliwa

ROZWIJANIE WSPÓŁPRACY MIĘDZYNARODOWEJ

F1. Rozwijanie współpracy z dotychczasowymi partnerami oraz pozyskiwanie nowych partnerów.

F2. Rozbudowa dziedzin i form współpracy

F3. Rozwijanie wspólnych przedsięwzięć infrastrukturalnych, ekologicznych, sportowych edukacyjnych i kulturalnych

MONITORING

I OCENA PROCESÓW

REALIZACYJNYCH

Każda Gmina powinna posiadać i realizować strategię rozwoju, która powinna być strategią zrównoważonego rozwoju, zapewniającą harmonijne pogodzenie lokalnych potrzeb i aspiracji społeczno-gospodarczych z koniecznością bezwzględnej ochrony środowiska.

Strategia precyzuje wizję, określa politykę gminną wymierne cele i zadania dla ich osiągnięcia.

Realizowana jest przez programy tematyczne między innymi takie jak:

1. Program ochrony środowiska
2. Program rozwoju lokalnego
3. Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy
4. Plan zagospodarowania przestrzennego

Strategia poszerzona o szczegółowe programy realizacji zadań staje się programem zrównoważonego rozwoju. Posiadanie strategii i programu zrównoważonego rozwoju pozwala między innymi stymulować pożądane zmiany strukturalne, pozyskiwać środki finansowe na realizację poszczególnych programów, optymalizować wydatki oraz łagodzić negatywne skutki ekologiczne i społeczne niezbędnych przemian gospodarczych.

Głównymi obszarami monitorowania i zmian strategii są:

1. Zewnętrzne uwarunkowania rozwoju – tendencje zachodzące w otoczeniu
2. Rozwój gminy- tendencje zachodzące w gminie
3. Efekty realizacji zadań
4. Programy gminne.
5. Cele określone w strategii.

Proces monitorowania polegał będzie na systematycznym obserwowaniu efektów realizacji zadań.

Woźniki, czerwiec 2004 r.